

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.VII.21.953/2015/5.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság dr. Major Erzsébet ügyvéd által képviselt felperesnek a Szentes Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Szentes Béla Gyula ügyvéd által képviselt alperes ellen fejlesztési támogatás visszafizetése iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróságon 16.P.85.157/2015. számon indult és a Fővárosi Törvényszék 46.Pf.634.631/2015/4. számú jogerős ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000 (százezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - felhívásra - 1.456.400 (egymillió-négyszázötvenhatezer-négyszáz) Ft felülvizsgálati eljárás illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából lényeges tényállás szerint az alperes 2009. május 13-án a felperes felé benyújtott adatszolgáltatásában a 2008-ban átvett 9.323.500 Ft és az azt megelőző évről megmaradt 5.241.380 Ft, összesen 14.564.880 Ft összegű fejlesztési támogatást jelentett. Ezen adatszolgáltatása szerint a teljes összeget tárgyi eszköz beszerzésére fordította.

A felperes jogelődje (a továbbiakban: felperes) az alperes 2008-ban kapott és felhasznált fejlesztési támogatásainak ellenőrzésére

megbízást adott egy közbeszerzési eljárás keretében kiválasztott gazdasági és adóügyi tanácsadó tevékenységet folytató korlátolt felelősségű társaságnak (a továbbiakban: Kft.). 2009 augusztusában a Kft. értesítette az alperest az ellenőrzés elrendeléséről. Az alperes azonban a 2009. augusztus 19-én kelt levelében vele szemben elfogultsági kifogást jelentett be a felperesnél. A felperes ezt alaptalannak tartotta. A 2009. augusztus 28-án kelt levelében tájékoztatta az alperest, arról, hogy a közbeszerzési eljárás keretében kiválasztott Kft. a jogszabályok betartásával, tárgyilagosan fog eljárni.

2009. december 7-én a Kft. munkatársai megkísérelték az ellenőrzést. Az alperes képviselője azonban annak megtartását megakadályozta, megtagadta az adatszolgáltatás alapjául szolgáló könyvelési adatok, számlák, bizonylatok rendelkezésre bocsátását. A felperes ezt követően - eredménytelenül - több alkalommal írásban szólította fel az alperest 14.564.880 Ft támogatási összeg visszafizetésére.

A felperes pontosított keresetében az említett 14.564.880 Ft és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló 2003. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: törvény) végrehajtásáról rendelkező 13/2008.(VII.22.) SZMM rendelet (a továbbiakban: SZMM rendelet) 37. § (1) bekezdése és (2) bekezdés a) pontja alapján.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 14.564.880 Ft és járulékai megfizetésére.

A felperes és az alperes fellebbezései folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - a kereseti követelésösszegszerűsége tekintetében - helyben hagyta.

A felperes kamat mértéke tekintetében előterjesztett fellebbezését alaposnak, az alperes bíróság hatáskörét, a kereset jogalapját támadó fellebbezését alaptalannak találta.

Úgy ítélte, az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges tényállást feltárta. Az alperes fellebbezésében foglaltakra tekintettel azt fejtette ki, a felperes a perbeli időszakban a törvény és az annak végrehajtására kiadott SZMM rendelet felhatalmazása alapján végezte a szakképzési hozzájárulás nyilvántartását, beszédését, ellenőrzését. Ennek során részére jogszabály tételes rendelkezése nem biztosított közigazgatási hatósági hatáskört, e feladatkör ellátására a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) mögöttes alkalmazását nem írta elő. Így - figyelemmel a Kúria által a pénzügyi támogatásokkal kapcsolatos perek hatásköri kérdéseiről kiadott 1/2012.(XII.10.)

KMK-PK véleményben írtakra is - polgári perben érvényesíthető volt a perbeli követelés az alperessel szemben.

A másodfokú bíróság egyet értett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperes keresete alapján kizárólag azt kellett vizsgálni, az SZMM rendelet 37. § (2) bekezdés a) pontjában írt feltételek megvalósultak-e, az alperes az ellenőrzést szándékosan megghiúsította-e. A másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal azonosan úgy találta, önmagában az alperesi adatszolgáltatás teljesítésével az ellenőrzés nem valósult meg. Azt éppen a szolgáltatott adatokra nézve kellett volna lefolytatni. Az elsőfokú eljárás során becsatolt, az alperes képviselője által aláírt jegyzőkönyv alapján bizonyítottnak ítélve az ellenőrzés szándékos megakadályozását, a másodfokú bíróság utalt arra is, hogy az alperes utóbb már nem mentesülhetett ennek jogkövetkezményei alól. A támogatás visszafizetésére köteles. Az általa az elsőfokú eljárásban az ellenőrzés menetére, az ellenőrzés lefolytatására kijelölt szakmai hozzáértésének hiányára vonatkozóan felajánlott bizonyítás lefolytatása a jogvita eldöntése tekintetében szükségtelen volt, azt helytállóan mellőzte az elsőfokú bíróság.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen keresetet elutasító határozat meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a felperes az ellenőrzés során hatóságként járt el. Eljárására ezért a Ket. szabályai vonatkoznak. Az eljárás bíróságok megállapításával szemben a peres felek között nem jött létre polgári jogi jogviszony. Jogviszonyuk közigazgatási jellegére utal az is, hogy a felperes költségvetési szerv. Reá irányadó az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 10. §-a, valamint a szervezeti és működési szabályzatáról rendelkező 32/2014.(XII.31.) NGM utasítás, amelynek 1.§-a a működésére vonatkozó mögöttes jogszabályként nevesíti a Ket.-et.

Az alperes előadta azt is, amennyiben helyes lenne az eljárás bíróságok álláspontja, amely szerint a felek között polgári jogi jogviszony áll fenn, a perben helye lett volna a felperes állításaival szemben bizonyításnak. Sérelmezte ezért, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási indítványait elutasította. Állította azt is, a felperes által benyújtott, és a bíróságok által hivatkozott 2009. december 17-i jegyzőkönyv önmagában nem volt alkalmas a felperesi tényállítás bizonyítására. Ez pedig a felperes bizonyítási terhéről rendelkező Pp. 164. §-át sérti.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt az abban

hivatkozott indokok alapján nem találta jogszabálysértőnek.

A felülvizsgálati kérelem alapján először abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a felperes az alperessel szemben a polgári per szabályai szerint érvényesítheti-e a kereseti kérelemben megjelölt követelését. A Kúria e körben utal az 1/2012.(XII.10.) KMK-PK véleményben írt jogértelmezésre. E szerint a pénzügyi támogatásokkal kapcsolatos jogviszonyokban a magánjogra és a közjogra jellemző szabályozás egyaránt megtalálható. A jogviszonyban érvényesülő egyes közjogi elemek, így a támogatás megállapítójának esetleges - más feladatkörben - fennálló hatósági jogköre, vagy általános ellenőrzési jogköre önmagában a jogviszonyt nem teszi közjogi, ezen belül közigazgatási jogviszonnyá. Hatósági eljárás lefolytatására ugyanis egy adott ügyben csak jogszabály tételes felhatalmazása, és ehhez kapcsolódóan hatáskör biztosítása mellett van lehetőség. Hatósági hatáskör hiányában a pénzügyi támogatásokkal kapcsolatos igények, így különösen a támogatás megfizetése, visszatérítése, vagy a jogviszonyban érvényesülő biztosítékok érvényesítése a polgári jogra tartozik, és az eljárás lefolytatása is az általános hatáskörű, polgári ügyben eljáró bíróság feladata.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében azzal támasztotta alá a felperes eljárásának hatósági jellegét, hogy az alperes költségvetési szervnek minősül, illetve a szervezeti és működési szabályzatáról rendelkező NGM utasítás 1.§-a alapján reá a Ket. szabályai vonatkoznak. A fent kifejtettek szerint azonban az általa hivatkozott jogszabályok nem alapozzák meg a konkrét támogatási szerződéssel kapcsolatos ellenőrzési tevékenységre nézve a felperesi hatósági jogkör megállapítását. Az Áht.10.§(1) bekezdése értelmében az alperes működésére irányadó NGM utasítás 1.§ (2) bekezdése csak példálózva, általános jelleggel sorolja fel a felperes tevékenysége során alkalmazandó jogszabályokat. A felperes ezért a polgári jog szabályai szerint érvényesíthette a jogszabály - az SZMM rendelet 34. (1) bekezdése, illetve 37. (2) bekezdés a) pontja alapján - keletkezett követelését az alperessel szemben.

A Kúria az alperes állításával ellentétben, úgy ítélte, hogy a felperes eleget tett a jogvita eldöntése érdekében szükséges, a Pp. 164. §-a szerinti bizonyítási kötelezettségének. A peres iratokhoz becsatolt, az alperes törvényes képviselője által is aláírt 2009. december 7-én kelt jegyzőkönyvben rögzítettek, valamint az alperes perben tett nyilatkozata is alátámasztotta, hogy a felperes megbízottja az igénybe vett támogatásokra vonatkozó könyvelési iratokat, a támogatások jogszerű felhasználásának vizsgálata végett nem bocsátotta rendelkezésre, így az ellenőrzést megghiúsította. A Kúria egyet értett abban is az eljárt bíróságokkal, hogy az alperes az SZMM rendelet 36.§ (2) bekezdésében előírt kötelezettségeinek megszegését az elfogultsági kifogására, valamint az ellenőrzés

lefolytatásával megbízott személy szakmai hozzáértésének vitatásával nem menthette ki. Az SZMM rendelet ilyen előzetes kifogásolási jogot számára ugyanis nem biztosított. Kizárólag az ellenőrzés jegyzőkönyvének elkészítését követően volt lehetősége, akár a megelőző hivatkozásokot is tartalmazó észrevételeit előterjeszteni az SZMM rendelet 36.§ (6) bekezdése értelmében. A Pp. 3. (4) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság nem volt kötve az alperes bizonyítási indítványaihoz. A fentiek miatt mint sürgősen indítványokat jogszabálysértés nélkül utasította el.

A Kúria mindezekre figyelemmel a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban pervesztes alperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében kötelezte a felperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. Ennek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései alapján, a felperesi jogi képviselő által ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban határozta meg. Az alperes az illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 15. §-a alapján köteles az államnak felhívásra megfizetni.

Budapest, 2016. január 12.

Dr.Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Vezekényi Ursula sk. bíró